

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького

Факультет післядипломної освіти
Кафедра хірургії і трансплантології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи,
член-кореспондент НАМН України
проф. Гжегоцький М.Р.

«22» 01 2021 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

курсу «Трансплантологія»
для лікарів-інтернів зі спеціальностей
«Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби»,
«Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія»

Кількість навчальних годин: лекції – 2,
семінарські заняття – 2,
практичні заняття – 2,
самостійна робота – 2.

Разом – 8 годин.
Кредити ECTS – 0,26

Робоча навчальна програма
обговорена на методичному
засіданні кафедри

Протокол № 3
від «25» листопада 2020 р.

Завідувач кафедри,
доц. Щур О.В.

Затверджено на методичній
комісії факультету
післядипломної освіти

Протокол № 3
від «17» грудня 2020 р.

Голова методичної комісії ФПДО
доц. Січкоріз О.Є.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Інтернатура є обов'язковою формою післядипломної первинної спеціалізації випускників усіх факультетів вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації незалежно від підпорядкування та форми власності. Основною метою інтернатури є забезпечення базової підготовки випускників до самостійної лікарської роботи за відповідним фахом. Після успішного закінчення курсу інтернатури лікарям-інтернам присвоюється кваліфікація лікаря відповідного фаху. Інтернатура проводиться у формі очно-заочного навчання на кафедрах вищих навчальних закладів освіти III-IV рівнів акредитації, закладів післядипломної освіти та стажування в базових установах охорони здоров'я.

У програму інтернатури зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія» введено вивчення нової суміжної дисципліни «Трансплантологія».

Типовим навчальним планом підготовки лікарів-інтернів цих спеціальностей передбачено курс «Трансплантологія» на суміжній кафедрі тривалістю 8 годин (один день).

Склад робочої групи: к.мед.н., доц. Щур О.В., к.мед.н., доц. Жук Р.А., к.мед.н., доц. Бочар В.Т., к.мед.н., ас. Маріна В.Н., к.мед.н., ас. Яремкевич Р.В., ас. Петров В.Ф., ас. Самчук О.О.

Рецензенти:

- **Кобза І.І.** – д.мед.н., професор, завідувач кафедри хірургії №2 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.
- **Матвійчук Б.О.** – д.мед.н., професор, завідувач кафедри хірургії та ендоскопії ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Робочу навчальну програму обговорено і затверджено на засіданні методичної комісії кафедри **25 листопада 2020 р.**, протокол № 3.

Схвалено методичною комісією з післядипломної освіти **17 грудня 2020 р.**, протокол № 3.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

курсу «Трансплантологія»

для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія»

Тривалість навчання – 1 день (8 год.)

Тривалість циклу	8 год.
Лекцій	2 год.
Семінарських занять	2 год.
Практичних занять	2 год.
Самостійна робота	2 год.

Зав. кафедри

доц. Щур О.В.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

лекцій курсу «Трансплантологія» для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія»

№ п/п	Назва	Кількість годин
1.	Основи трансплантології	2 год.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

семінарських занять курсу «Трансплантологія» для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія».

№ п/п	Назва	Кількість годин
1.	Організаційні та правові аспекти трансплантології. Донорське забезпечення трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів	2 год.
	Разом	2 год.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

практичних занять курсу «Трансплантологія» для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія».

№ п/п	Назва	Кількість годин
1.	Показання та протипоказання, основні принципи, ранні та віддалені результати трансплантації органів, тканин і клітин	2 год.
	Разом	2 год.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

самостійної роботи курсу «Трансплантологія» для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія»

№ п/п	Назва	Кількість годин
1.	Етичні, соціально-правові та релігійні аспекти донорства органів та інших анатомічних матеріалів	2 год.
	Разом	2 год.

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні методичної наради кафедри
хірургії та трансплантології ФПДО
ЛНМУ імені Данила Галицького
25.11.2020 р.

Завідувач кафедри хірургії
та трансплантології ФПДО
ЛНМУ імені Данила Галицького
к.мед.н, доцент

доц. Щур О.В.

Перелік питань

до заліку курсу «Трансплантологія» для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія»

1. Донорське забезпечення трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів.
2. Хірургічні принципи трансплантації органів.
3. Етичні, соціально-правові та релігійні аспекти донорства органів.
4. Діагностика смерті мозку.
5. Трансплантологічна імунологія: клінічні аспекти типування тканин.
6. Імунологічний моніторинг трансплантату.
7. Показання та протипоказання трансплантації нирки.
8. Основні принципи трансплантації нирки.
9. Ранні та віддалені результати трансплантації нирки.
10. Показання та протипоказання трансплантації печінки.
11. Основні принципи трансплантації печінки.
12. Ранні та віддалені результати трансплантації печінки.
13. Показання та протипоказання підшлункової залози та ендокринних клітин.
14. Основні принципи трансплантації підшлункової залози та ендокринних клітин.
15. Ранні та віддалені результати трансплантації підшлункової залози та ендокринних клітин.
16. Показання та протипоказання трансплантації серця.
17. Основні принципи трансплантації серця.
18. Показання та протипоказання до легень.
19. Ранні та віддалені результати трансплантації легень.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Навчальна

1. Ресурси мережі Інтернет

2. Трансплантологія. Навчальний посібник для студентів, лікарів-інтернів та лікарів-курсантів / за ред. Акад. НАМН України, проф. О.С. Никоненка. – Запоріжжя. – 2016, с. 116
3. Донорство органов человека для трансплантации: учеб. Пособие / И.Р. Мусин, М.А. Нартайлаков, Р.Р. Нуриахметов, и др. Уфа: ФГБОУ ВО БГМУ Минздрава России, 2019. – 51 с.
4. Калачик, О.В. Трансплантация почки / О.В. Калачик, И.И. Пикиреня, Л.С. Болонкин, А.А. Долголикова // Учеб.-метод. пособие. – Минск: БелМАПО. – 2012. – 57с.
5. Калачик, О.В. Трансплантация почки от живого донора / О.В. Калачик, С.В. Коротков, И.И. Пикиреня., В.И. Германович, А.А. Долголикова. // Учеб.-метод пособие – Минск: БелМАПО. – 2013. – 51 с.
6. Лісовий В.М., Андон'єва Н.М. Актуальні питання трансплантації нирки: навч. посібник для лікарів-інтернів. – Харків : ХНМУ, 2013. – 184 с
7. Пикиреня, И.И. Донорство органов / И.И. Пикиреня., Р.П. Лавринюк, О.О. Руммо, А.М. Дзядько, Л.С. Болонкин, В.В. Груша // Учеб.-метод пособие – Минск: БелМАПО. – 2013. – 45 с.
8. Трансплантационная иммунология. Учебно-методическое пособие для студентов. / Сост. Ю.И.Будчанов. - Тверь: 2012. - 36 с.
9. Трансплантация органов: сердце, печень, почка: учеб. пособие / Р.Р. Нуриахметов, М.А. Нартайлаков, И.Р. Мусин, и др. – Уфа: ФГБОУ ВО БГМУ Минздрава России, 2019. – 40 с.
10. Трансплантология : учебник / под ред. М. Ш. Хубутія. — М. : ГЭОТАР-Медиа, 2016. – 320 с.
11. Трансплантология и искусственные органы: учебник / под ред. акад. РАН С. В. Готьє. – М. : Лаборатория знаний, 2018. – 319 с. : ил.

2. Методична

1. Навчальна програма «Спеціалізація з трансплантології» / С.М. Завгородній, О.С. Ніконенко та ін. // ДЗ «ЗМАПО МОЗ України», 2020 р., 64 с.
2. Збірник питань і тестових завдань, призначених для атестації лікарів та навчання лікарів-інтернів за фахом «Трансплантологія» / В.Ф. Сасенко, А.А. Костенко, В.К. Денісов. – Київ : Ніка-Центр, 2006. – 163 с.
3. Коваль Д., Руденко. Трансплантація органів – порятунок людських життів: роль трансплант-координатора. Аналітична записка / Український центр європейської політики. – 2019. – 12 с.

3. Наукова

1. Мезрич Джошуа. Когда Смерть становится жизнью. Будни врача-трансплантолога; ЭКСМО. – 2019. 368 с.

2. Abdeldayem H, El-Kased AF, El-Shaarawy A, eds. *Frontiers in transplantology*. London, UK: Rijeka: InTech; 2016. p.300.
3. *Abdominal Solid Organ Transplantation. Immunology, Indications, Techniques and Early Complications*. Antonio Daniele Pinna, Giorgio Ercolani. Springer International Publishing AG; 2015. 466 p.
4. *ABO-incompatible Organ Transplantation*. Wang Yi. - Springer, 2019. — 287 p.
5. *Atlas of Organ Transplantation*, A. Humar, W. D. Payne, and A. J. Matas, – London: Springer-Verlag Ltd, 2006. – 339 p
6. *Atlas of Organ Transplantation*, A. Humar, W. D. Payne, and A. J. Matas, – London: Springer-Verlag Ltd, 2th ed. 2015. – 464 p.
7. Baranski A. *Surgical Technique of the Abdominal Organ Procurement. Step by Step / Springer Science & Business Media, 2009. – 207 p.*
8. Chen H., Qian S. *Current immunosuppressive therapy in organ transplantation*. Nova Science Publishers, 2015. New York. 650 pages
9. *Handbook of Renal and Pancreatic Transplantation*. Iain A. M. MacPhee, Jiří Froněk. John Wiley & Sons; 2012. 500 p
10. *Hepato-Pancreato-Biliary and Transplant Surgery: Practical Management of Dilemmas*. Quyen D. Chu, Charles M. Vollmer (Jr.), Gazi B. Zibari, Susan L. Orloff, Mallory Williams, Mariano E. Giménez. Beaux Books Publishing, 2018 - 1307 p.
11. *Living Donor Transplantation*. Henkie P. Tan, Amadeo Marcos, Ron Shapiro: Informa Healthcare, New York; 2008. 480 p.
12. *Operative techniques in transplantation surgery*. Michael J. Englesbe, Michael W. Mulholland. Lippincott Williams & Wilkins; 2014. 384 p.
13. *Organ Transplantation*. Frank P. Stuart, Michael M. Abecassis, Dixon B. Kaufman. Landes Bioscience, 2003 - 576 p.
14. *Organ Transplantation: A Clinical Guide*. Edited by Andrew A. Klein, Clive J. Lewis, Joren C. Madsen, D.Phil. New York, Cambridge University Press, 2011.: 386 p.
15. *Pancreatic Transplantation*. Robert J. Corry, Ron Shapiro. Informa Healthcare; 1st Ed; 2006. 467 p.
16. *Practical Manual of Abdominal Organ Transplantation by Cosme Manzarbeitia*. Springer; 2002. 300 p.
17. *Textbook of Organ Transplantation*. Allan D. Kirk, Stuart J. Knechtle, Christian P. Larsen et al. John Wiley & Sons, 2014. - 1880 p.
18. *The National Histocompatibility And Immunogenetics Service For Solid Organ Transplantation – NHSBT – 8th ed.*, Beaumont Hospital, Dublin, Ireland, 2011. 16 p. (на рус.)
19. *Transplant Immunology*. Xian C. Li, M. Jevnikar Anthony. Wiley-Blackwell, 1st Edition, 2015. 364 p.
20. *Transplantation - Print and E-Book: A Companion to Specialist Surgical Practice 5th Edition* by John L.R. Forsythe / Saunders Ltd.; 5th ed. 2013. – 288 p.
21. *Transplantation Drug Manual. Fourth Edition*. John Pirsch, William D. Simmons, Hans Sollinger. Landes Bioscience, 2003 – 146 p.

22. Transplantation Immunology (Methods and Protocols). Second Edition. Edited by Andrea A. Zachary and Mary S. Leffell. Humana Press Humana; 2nd ed. 2013. 428 p.
23. Transplantation Surgery. Gabriel C. Oniscu, John L. R. Forsythe, Elizabeth A. Pomfret Springer Berlin Heidelberg; 2019. 585 p
24. Transplantation surgery. N.S. Hakim and G.M. Danovitch (eds). London: Springer. 2001. – 450 p.
25. Transplantation, bioengineering and regeneration of the endocrine pancreas. Volume 1. G Orlando, L Piemonti, C Ricordi, R J. Stratta, R W.G. Gruessner. Elsevier Academic Press; 2020. 890 p.
26. Transplantation, Bioengineering, and Regeneration of the Endocrine Pancreas: Volume 2. by G.Orlando, L. Piemonti, C. Ricordi, R. Stratta, R.W.G. Gruessner Elsevier Academic Press; 2020. 560 p.

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу начальну програму циклу «Трансплантологія»

для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія»

Цикл «Трансплантологія», як суміжна дисципліна для інтернів за фахом «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія» створено для набуття знань лікарями-інтернами цих спеціальностей з основних питань трансплантації органів з акцентом на прогрес і зміни в галузі, які відбулися впродовж останніх років.

Термін навчання – 1 день(8 год.).

Система навчання передбачає лекцію, 1 практичне (2 год.) і 1 семінарське заняття (2 год.) На самостійну роботу, опрацювання літератури передбачено теж 2 год.

Робоча начальна програма циклу «Трансплантологія» для інтернів за фахом «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія» відповідає усім вимогам до оформлення навчально-методичних матеріалів.

Вважаємо, що Робоча начальна програма циклу «Трансплантологія» для інтернів за фахом «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія» може бути рекомендована для затвердження на засіданні методичної комісії з післядипломної освіти

Зав. кафедри

хірургії та ендоскопії ФПДО

проф. Матвійчук Б.О.

РЕЦЕНЗІЯ

**на робочу начальну програму
циклу «Трансплантологія»
для лікарів-інтернів зі спеціальностей «Дерматовенерологія», «Дитяча
хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна
медицина», «Педіатрія», «Урологія»**

Цикл «Трансплантологія», як суміжна дисципліна для лікарів-інтернів за фахом «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія» створено для набуття знань лікарями-інтернами цих спеціальностей з основних питань трансплантації органів з акцентом на прогрес і зміни в галузі, які відбулися впродовж останніх років.

Термін навчання – 1 день (8 год.).

Система навчання передбачає 1 лекцію (2 год.), 1 практичне (2 год.) і 1 семінарське заняття (2 год.) На самостійну роботу, опрацювання літератури передбачено 2 год.

Робоча начальна програма циклу «Трансплантологія» для лікарів-інтернів за фахом «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія», яку розпрацьовано на кафедрі хірургії та трансплантології ФПДО, відповідає усім вимогам до оформлення навчально-методичних матеріалів.

Вважаємо, що робоча начальна програма циклу «Трансплантологія» для інтернів за фахом «Дерматовенерологія», «Дитяча хірургія», «Інфекційні хвороби», «Загальна практика – сімейна медицина», «Педіатрія», «Урологія» може бути рекомендована для затвердження на засіданні методичної комісії з післядипломної освіти.

Завідувач кафедри хірургії №2
ЛНМУ імені Данила Галицького
д.мед.н., професор

Кобза І.І.